

1 **Tuot invlidà! O tü cucu!**

2 *L'odissea d'ün paraplövgia cotschen chi'd es i a perder aint illa Viafier*
3 *retica*

4 Eu sun ün paraplövgia cotschen. Mia ex-patruna m'ha invlidà aint illa
5 Viafier retica. Uossa spetta a Wollishofen aint il «Fundsachenverkauf»
6 ad inchün chi'm cumpra. Eu cuost ot francs.

7 Capità esa üna daman da trid'ora avant duos mais: Mia patruna va uschigliö adüna sainza
8 mai a lavurar. Ma quella daman plouva. Ella am piglia our da la s-chaffa e banduna
9 l'abitaziun. I plouva ed eu sun cuntaint ch'eu das-ch darcheu üna jada esser a l'ajer frais-ch.
10 Ils guots da plövgia sglischan sur mia taila impermeabla e fan sguozchas. Quai n'haja jent.
11 Mia patruna riva a la staziun da Trun, ün cumün in Surselva, ed inscuntra ad üna
12 cuntschainta. Ellas piglian il tren e baderlan d'incuntin. A Cuoira faja bell'ora, cur cha mia
13 patruna banduna il tren cun sia amia. Ella am lascha simplamaing inavo.

14 **Centrala per chats a Berna**

15 Bandunà e temmantà passainta ün di inter aint il tren. La saira am chatta il nettiader e'm
16 porta aint in ün magazin, ingio chi dà amo otra roba üsada. Nus spettain, fin chi's spedischa
17 a nus a Berna aint il post central chi ramassa ils ogets chi s'ha invlidà aint ils trens svizzers.
18 Las possessuras ed ils possessurs dals ogets pon s'annunzchar via internet pro quist post e
19 s'infuormar, schi s'haja chattà a nus. Chi sa, scha mia patruna scriva eir ün e-mail e vuless
20 savoir novas da mai? I passa ün mais, ma ella nu s'annunzcha. Eu sun dischillus. Chi sa,
21 sch'ella ha fingià ün oter paraplövgia? Ün verd, ün blau o forsa dafatta ün gelg? Che capita
22 uossa cun mai?

23 Las ultimas eivnas n'haja passantà sper üna valisch da chürom. Nus vain fat ün pa
24 amicizcha, perquai cha nus eschan rivats il listess di aint il center a Berna. Uossa gnina però
25 separats. Eu val damain da 50 francs e stögl perquai bandunar fingià davo ün mais il post a
26 Berna. La valisch vala daplü co 50 francs e po restar trais mais.

27 **Üna paletta per di – e daplü**

28 Insembel cun giaccas da plövgia, bastuns da chaminar, sachs da durmir e valischs vegn eu
29 mantunà sün üna paletta. Stüpidamaing vegn eu güst lovà aint sper üna tas-cha da sport chi
30 spüzza. Ma eu n'ha eir ün zich furtüna ch'eu sun süsom. Sch'eu füss giosom illa paletta –
31 cuvernà da circa ün meter material – gessa forsa in malura.

32 Ün camiun transporta la paletta a Wollishofen sper Turich aint il «Fundsachenverkauf». «Esa
33 pussibel cha la glied invlida tanta roba?», as schmüravaglia üna da las duos lavuraintas chi
34 s'occupan da la paletta. «Cler. Oters dis surgnin nus dafatta duos o trais palettas – tuottas
35 plain roba invlidada», disch la seguonda duonna. Ella para d'esser la scheffa, perquai ch'ella
36 explichà co zavrà la roba.

Funtana: Freepik.com

37 Il prüm piglian las duonnas per mans la tas-cha da sport sper mai. Ellas svödan il cuntgnü e
38 büttan las s-charpas da ballapè chi spüzzen aint il s-chart. Las chotschas cuortas e las
39 soccas vegnan in ün sach d'altschiva. Il tricot original da Bayern München mettan ellas da la
40 vart pella vendita i'l internet. La tas-cha da sport vain sülla pruna cun roba chi's voul vender
41 illa butia «Fundsachenverkauf». Eir eu sun ün dals ogets chi's placha sün quella pruna.

42 **Ün nouv büschmaint da nozzas**

43 Pacas uras plü tard am portna fingià illa butia. Ella es ün toc plü gronda co'l Volg d'ün cumün
44 dal Grischun. Id es büschmainta, velos e vaidrinas plain bratschlets, uras, anels, e telefonins.
45 Eu vezzess jent daplü, ma i'm depuonan visavi la chascha sper tschels paraplövgias. Eu nu
46 sun apparaintamaing l'unic paraplövgia sün quist muond chi'd es i a perder.
47 «Quant cuostast tū?», dumonda il paraplövgia sper mai. «Eu cuost ot francs», di eu, perquai
48 cha be güst avant n'haja dudi, co cha las lavuraintas han discurrü da meis predschi. «Lura nu
49 restast tū lönch in butia», remarcha meis vaschin, «tū hast üna bella culur e guardast oura
50 sco nouv. Eu cuost 14 francs e sun tuot nair. Eu sun quia fingià daspö ün on.»
51 Meis vaschin es ün baderlunz. Il prüm as lamainta'l in lung ed in larg ch'el nun haja fingià
52 daspö lönch plü senti plövgia sün sia taila. Lura cumainza'l a raquintar che ch'el ha observà
53 ils ultims mais. «Sco paraplövgia s'haja tantüna üna grondiusa vista sülla chascha. Tü nu
54 crajast che roba chi's po cumprar in quista butia. Nouve büschmaints da nozzas! Cornas da
55 tshiervi! Ed üna jada ha inchün perfin cumprà ün set da flötas d'ün fakir da l'India! Aint illas
56 vaidrinas vi là daja in cas clinöz chi vala var 10'000 francs.»

57 **Spranza plouva amo lönch**

58 Eu m'allegri fingià d'eir pudair observar, che cha la clientella cumpra aint il
59 «Fundsachenverkauf». Quia esa blier plü interessant co aint illa s-chaffa s-chüra a Trun. Ma
60 meis temp in quista butia düra be pacs minuts. Üna duonna am tschüffa fingià: «Che bel
61 paraplövgia cotschen! Be per ot francs! Quel nun invlida sgür mai inglur!» La duonna marcha
62 cun mai a la chascha e paja. Oura i'l liber plouva. Ils guots fan sguozchas sün mia taila.
63 Spranza plouva amo lönch – na cha mia nouva patruona m'invlida eir amo inglur.

(Funtana: La Quotidiana 12-08-2011, p. 2)